

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/396/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1719200236
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1719200236.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a JUDr. Ivany Jahnovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Y.: R., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Moyzesova 2, 902 01 Pezinok, deti rodičov: matky - L. Y. -Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. 9, XXX XX J., zastúpenej Mgr. Evou Bognárovou, advokátkou so sídlom Krížna 17/B, 811 07 Bratislava, IČO: 36069264, a otca - K. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX L., v konaní o návrhu navrhovateľky - starej matky maloletých detí C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. 1, XXX XX J., zastúpenej JUDr. Martinom Trnovcom, so sídlom Kríková 6, 821 07 Bratislava, na úpravu styku s maloletými deťmi, za účasti Krajskej prokuratúry Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, 812 56 Bratislava, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Pezinok, v Pezinku, zo dňa 04.06.2019, č.k. 12P 31/2019-64 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Pezinok, v Pezinku, rozsudkom, zo dňa 04.06.2019, č.k. 12P/31/2019-64, zamietol návrh navrhovateľky na úpravu styku s maloletými deťmi. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po vykonanom dokazovaní nemal preukázanú existenciu potreby súdnej úpravy styku maloletých detí s navrhovateľkou. Mal za to, že vzťahy v rodine účastníkov konania sú vážne dlhoročne narušené, no i napriek tomu matka, ktorá má maloleté deti po rozvode manželstva v osobnej starostlivosti, umožňuje kontakt maloletých detí so starou matkou - navrhovateľkou. Uviedol, že uvedená skutočnosť bola potvrdená samotnou navrhovateľkou, ktorá namietala iba intenzitu stretnutí, ktoré nie sú podľa jej predstáv. Maloleté deti kontaktujú navrhovateľku aj telefonicky, dokonca u nej aj prespávajú. Uviedol, že predstavy navrhovateľky o rozsahu styku nie sú prakticky ani realizovateľné, keďže maloleté deti pochádzajú z rozvedeného manželstva a v pravidelných intervaloch sa stretávajú aj so svojim otcom. Poukázal na nesúhlas rodičov s návrhom navrhovateľky, považujúc ho doslova za šikanóznym, navyše keď navrhovateľka od roku 2016 negatívne zasahuje do života ich rodiny opakovanými trestnými oznámeniami a podnetmi u kolízneho opatrovníka, v dôsledku ktorých sú ako rodina a najmä maloleté deti stresované. Vychádzal aj zo zamietajúceho stanoviska Okresnej prokuratúry Pezinok a kolízneho opatrovníka, ktorý na základe opakovaného kontaktu s rodinou potvrdil riadnu starostlivosť matky o všetkých 5 maloletých detí, v starostlivosti ktorej nezistil žiadne nedostatky. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil názor detí v ich veku 13 a 10 rokov, rešpektujúc právo maloletých detí na ich väzby s biologickými rodičmi, na trávenie voľného času s ich

kamarátmi. Súd prvej inštancie uzavrel, že za daného preukázaného skutočného stavu, nie je možné považovať návrh navrhovateľky za súladný so záujmom maloletých detí. Dodal, že navrhovateľka sa stretnutiu s ostatnými vnúčatami nedomáha tak intenzívne ako u R., robí rozdiely medzi piatimi vnúčatami, čo sa javí ako účelové správanie sa navrhovateľky a vybavovanie si účtov so svojou dcérou, čo nie je v záujme zdravého psychického vývoja maloletých detí, ktoré svoje predstavy o kontakte s navrhovateľkou jasne a opakovane formulovali. Zdôraznil, že záujem dieťaťa pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Vec právne posúdil podľa čl. 5, § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), o trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

3. Proti tomuto rozsudku podala prostredníctvom zvoleného zástupcu odvolanie navrhovateľka, navrhujúc odvolaciemu súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a vyhovieť jej návrhu. Mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných výsluchov účastníkov konania k nesprávnym skutkovým zisteniam a teda aj k nesprávnemu rozhodnutiu. Tvrdila, že o úpravu styku s maloletými deťmi žiadala z dôvodu, že R. je jej ako vlastná dcéra, ktorú od narodenia až do jej ôsmich rokov vychovávala sama, vnuka V. vychovávala dva roky. Uviedla, že súd prvej inštancie primárne oprel svoje rozhodnutie o vyjadrenia, ktoré odzneli na pojednávaní ako aj o správu kolízneho opatrovníka, ktorú jej doručil priamo na pojednávaní, bez toho, aby mala dostatok času na jej naštudovanie. Mala za to, že tvrdenia matky a otca sú zavádzajúce. Namietala tvrdenie otca, že deti sa s ňou stretávajú častejšie ako s ním, keď on pre ne nechodí do školy do J. (pretože býva v L.) a ona s deťmi zas netrávi voľný čas, ktorý by jej dovoľoval urobiť deťom program. Tvrdila, že sa nesnaží zasahovať do práv vnúčat mat' súkromie alebo do chodu novej rodiny jej dcéry, ale vidí, že dcére pomáhajú opatrovateľky a aj napriek tomu jej dcéra zamedzuje v styku s vnúčatami. Mala za to, že okresná prokurátorka absolútne nepochopila dôkaznú situáciu a ani žiadne jej doterajšie vyjadrenia. Vedenie súdneho pojednávania jej neposkytlo dostatočný priestor na vypočutie, keď sudkyňa opakovaním vstúpila do jej vyjadrení a nedovolila jej opísať okolnosti, ktoré ju prinútili hájiť svoje práva. Pokiaľ v rozsudku súdu prvej inštancie a aj v správe kolízneho opatrovníka je uvedené, že deti sa s ňou môžu stretávať kedykoľvek, je v príkrom rozpore s realitou, pretože jej dcéra blokuje vnučke mobil tak, aby sa jej nevedela dovolať, tiež má zablokovaný „whatsapp“ a preto si nemôžu pred spaním ani písať. Uviedla, že správanie a vôľa jej dcéry povoliť jej stretávanie sa s vnučkou je podľa nej priamo úmerná tomu, koľko peňazí je ochotná jej poskytnúť.

4. Okresná prokuratúra Pezinok vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdiť. Mala za to, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav a na základe vykonaného dokazovania zákonne rozhodol pri zohľadnení záujmov maloletých detí. Poukázala na jasne vyjadrený názor maloletých detí pred kolíznym opatrovníkom, z ktorého vyplýva, že sa s navrhovateľkou stretávajú, spôsob a rozsah styku je pre ne vyhovujúci a nechcú mať určený styk s navrhovateľkou súdnym rozhodnutím. Uviedla, že v priebehu konania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu úpravy stretávania sa maloletých detí s navrhovateľkou a takúto úpravu si nevyžadovali a ani nevyžadujú pomery v rodine a ani vývinové potreby maloletých detí.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, nakoľko je v záujme maloletých detí. Mal za to, že súd v konaní postupoval správne a poskytol všetkým účastníkom konania dostatočný priestor na vyjadrenie. K námietke navrhovateľky uviedol, že s ich správou, ktorej sa pridriavajú boli všetci zúčastnení na súdnom pojednávaní zrozumiteľným a hlasným čítaním zo strany súdu riadne oboznámení. S prihliadnutím na názor detí uviedol, že v konaní neboli preukázané vážne dôvody pre takúto úpravu a ani záujem maloletých detí.

6. Matka a otec sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadrili.

7. Navrhovateľka prostredníctvom zvoleného zástupcu vo svojom vyjadrení k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Pezinok a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok uviedla, že ich vyjadrenia sa iba opakujú, vyjadrenie kolízneho opatrovníka sa nezakladá na faktoch a skutočných názoroch maloletých detí, ktoré sa s odstupom času priznali, že povedali iba to, na čom sa dohodli s matkou. Uviedla, že počas letných prázdnin trávili vnúčatá týždeň v tábore, týždeň vo Vysokých Tatrách so svojim starým otcem (jej exmanželom), týždeň pri mori so svojimi druhými starými rodičmi Y., týždeň pri mori so svojimi

rodičmi a ostatné 3 týždne ktoré trávili v J., kedy mohli byť s ňou ju nemohli ani jedenkrát navštíviť, napriek tomu, že býva necelých 5 minút od miesta ich bydliska.

8. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa 378 ods. 1, § 385 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP, s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré ako správne poukazuje.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Tým, že predmetom konania v danej veci je návrh starej matky na úpravu styku s maloletými deťmi, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, vec v celosti správne právne neposúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver.

11. Možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ustanovení § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv a povinností rodičov, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Súd zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením (náboženským, filozofickým). Súd musí tiež so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť maloletého dieťaťa uvážiť aj jeho názor. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Pokiaľ sa blízke osoby dieťaťa s rodičom, resp. rodičmi dohodnú na stretávaní s dieťaťom, nepodlieha táto dohoda schváleniu súdu. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal súd rovnako oddeliť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami obmedzenie jeho práv.

12. Odvolací súd poukazujúc na obsah spisového materiálu danej prejednávanej veci vyhodnotil odvolacie námietky navrhovateľky ako nedôvodné. V prvom rade odvolací súd poukazuje na rodinnú situáciu maloletých detí, keď ich osobnú starostlivosť zabezpečuje po rozvode ich rodičov matka (dcéra navrhovateľky) a otec sa s maloletými deťmi pravidelne stretáva. V danom prípade je preto prioritný styk otca s maloletými deťmi ako ich rodiča s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. Súd prvej inštancie správne komplexne posudzoval pomery a vzťahy v rodine maloletých detí, správne zohľadnil stanovisko rodičov k návrhu navrhovateľky a ich dôvody a správne prihliadal na vyjadrený názor maloletých detí, ktoré sú vo veku, kedy sa dokážu aj na základe vlastného poznania rodinných vzťahov a svojho vzťahu k navrhovateľke, k veci, ktorá sa ich týka dostatočne vyjadriť. Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutie súdu o úprave styku tretích osôb s maloletými deťmi všeobecne nevychádza z práva tretích osôb na takúto úpravu, ale výlučne zo záujmu maloletých detí na takejto úprave, pri preukázaní, že si to vyžadujú pomery v rodine. V danom prípade je zjavné, že navrhovateľka sa s maloletými deťmi bežne

stretáva, je s nimi v telefonickom kontakte aj keď nie v rozsahu, ktorý si sama predstavuje, čo však nie je a ani nemôže byť východiskom pre takéto rozhodovanie súdu o úprave styku, navyše keď návrh navrhovateľky v absolútne neprimeranom rozsahu zasahuje do výkonu rodičovských práv a povinností rodičov, najmä otca, s ktorým maloleté deti nežijú v spoločnej domácnosti. Správne súd prvej inštancie tiež zohľadnil to, že vzťahy medzi rodičmi a navrhovateľkou sú z dôvodu jej zasahovania do rodiny napäté a zrejme sú dôvodom na to, že sa členovia rodiny s navrhovateľkou pravidelne srdečne nestretávajú, ich komunikácia nie je dostatočná, čo však tiež v danom prípade nemôže byť dôvodom na súdnu úpravu styku maloletých detí s navrhovateľkou. Pre posúdenie dôvodov odvolania navrhovateľky odvolací súd vychádzal z celkovej rodinnej situácie, posudzujúc ako prvoradý záujem maloletých detí, dospejúc rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný. Odvolací súd súhlasí s navrhovateľkou v tom, že môže mať právny nárok na styk s maloletými deťmi, avšak pri splnení zákonom predpísaných podmienok a nie automaticky a bezvýhradne. V danom prípade z výsledkov dostatočne vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že navrhovateľka sa s maloletými deťmi stretáva, kontaktujú sa osobne aj telefonicky. Navrhovateľke sa v danom prípade nepodarilo preukázať, že matka bráni maloletým deťom v stretávaní sa s navrhovateľkou vôbec, alebo v rozsahu, ktorý by nezodpovedal rozsahu o ktorý by mali záujem samotné maloleté deti. V danom prípade je úplne prirodzené, že maloleté deti vo svojom veku postupného dospievania chcú svoj voľný čas prirodzene využívať na svoju mimoškolskú činnosť, priateľov, či prípravu na vyučovanie. Odvolací súd sa v danom prípade preto stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že pre úpravu styku navrhovateľky s maloletými deťmi súdnym rozhodnutím neboli splnené zákonné podmienky, že by to bolo potrebné v záujme maloletých detí a súčasne, že si to vyžadujú pomery v rodine. Odvolací súd po takto zistenom a vyhodnotenom skutočnom stave vecí, prihliadajúc tiež na stanoviská rodičov, prokuratúry a kolízneho opatrovníka v odvolacom konaní, berúc do úvahy záujem maloletých detí ako najvyšší princíp, nemohol dospieť k záveru o dôvodnosti a potrebe úpravy styku navrhovateľky s maloletými deťmi rozhodnutím súdu.

13. S poukazom na uvedené, odvolací rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).